

# Лідерство без бар'єрів: Етика поваги та культура інклюзії

Практичний посібник для лідерів  
студентського самоврядування ПТО

ДНЗ «МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ  
БАГАТОПРОФІЛЬНИЙ ЦЕНТР ПТО»

# Безбар'єрність — це більше, ніж пандуси

Це не лише про фізичний простір. Це про стан душі та культуру взаємодії.

## Ви — рольова модель:

Студенти дивляться не на те, що ви кажете, а на те, як ви ставитесь до найвразливіших.

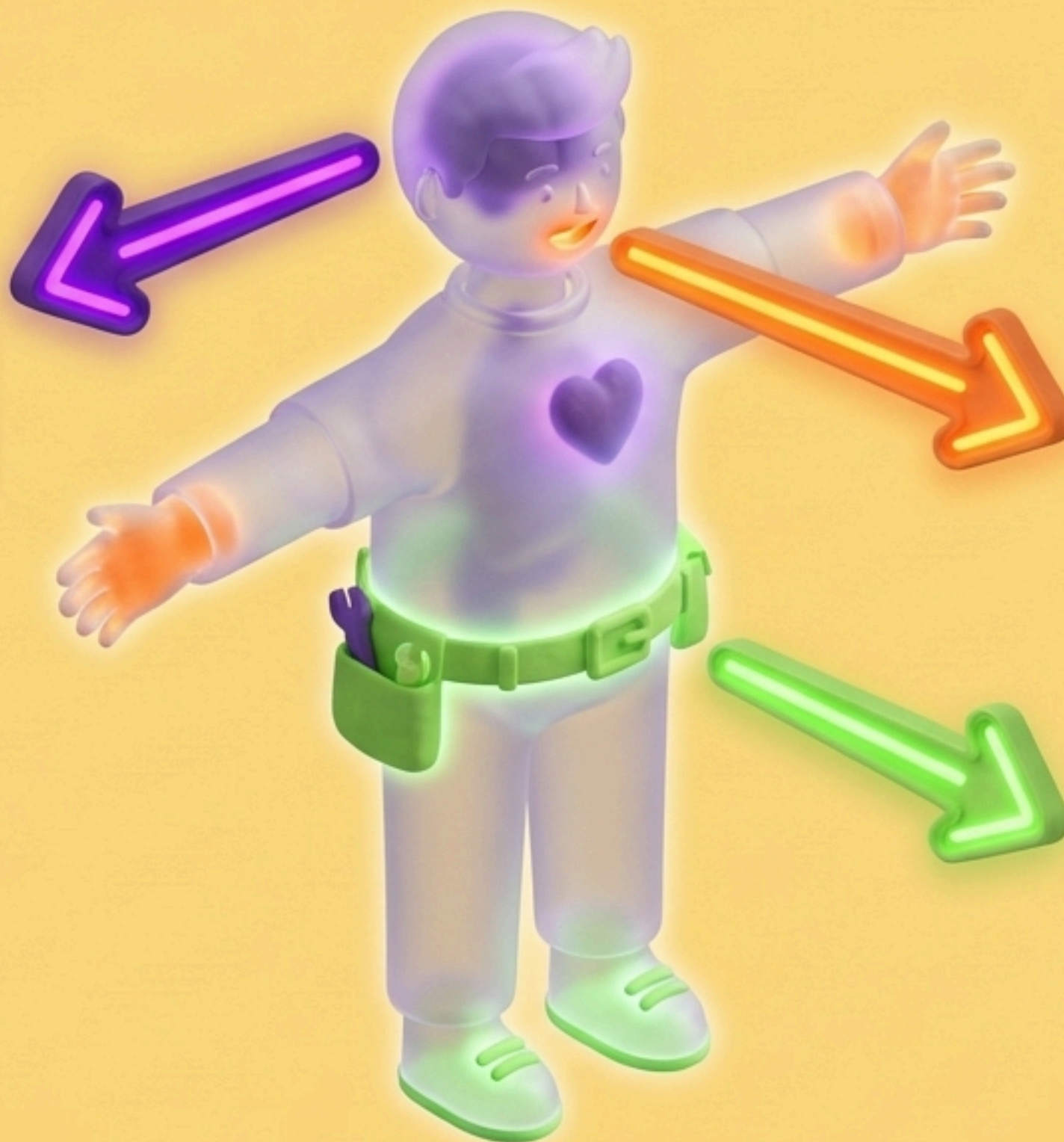
## Суть лідерства:

Здатність бачити людину раніше, ніж її статус, обставини чи діагноз.

# Анатомія Безбар'єрного Лідера

## Мислення (Mindset)

Гуманістичний фундамент та філософія рівності.




## Навички (Skillset)

Емпатія, психологічна безпека та екологічна мова.

## Інструменти (Toolset)

Практики інклюзії в студрадї та етика допомоги.

# Фундамент: 3 Принципи Червоного Хреста



## Гуманність

Прагнення захистити гідність кожного. Лідер не ділить команду на «сильних» і «слабких».

## Неупередженість

Увага та допомога без дискримінації за станом здоров'я, статтю чи поглядами.

## Повага до гідності

Людина — це найвища цінність. Жодна обставина не є приводом для приниження.

# Правило «Невидимого рюкзака»



Кожен член вашої команди носить свій **«невидимий рюкзак»** — невидимий вантаж, який впливає на його поведінку.

**Радикальна емпатія** — це вміння поставити себе на місце іншого, не жаліючи його, а розуміючи вагу його «рюкзака».

# Матриця взаємодії: Жалість vs Емпатія

Жалість — Принижує

Роль: «рятувальник»  
(робить все ЗА людину)

Погляд: Згори вниз

Результат: Людина відчуває  
себе безпорадною

Емпатія та Солідарність —  
Надихають

Роль: «Безбар'єрний лідер»  
(створює умови для розвитку)

Погляд: На рівних

Результат: Людина відчуває  
свою спроможність та  
гідність

# Сила Слова: Будуємо мости, а не стіни

Принцип «Спочатку Людина»  
(People-First Language).  
Відмовляємось від ярликів.

Руйнує мости (Ярлики) ❌

«Інвалід»

«Жертва»

«Хворі / Неблагополучні»

Будує мости (Факти) ✅

Людина з інвалідністю

Людина, яка пережила  
наси́льство

Нейтральні терміни без  
оціночних суджень

**Корекція культури:** Якщо чуєте  
дискримінаційний жарт — не мовчіть.  
М'яко, але впевнено поясніть,  
чому це неприпустимо.

# Сходи Залучення: Від формальності до реального впливу

## «Для галочки»

Запросити людину з інвалідністю чи ВПО лише для того, щоб показати "різноманітність".

## «Присутність»

Людина присутня на зустрічах, але її голос рідко враховується в рішеннях.

## «Реальна роль»

Надання вагомих ролей у проектах. Створення умов, де кожен може розкрити свій потенціал.

# Чекліст: Доступність ваших подій



**«Що ми можемо зробити, щоб тобі було комфортніше в нашій команді?»**

# Алгоритм: Етика взаємодопомоги



# Екосистема Інклюзивної Студентської Ради



## Мислення:

Відсутність упереджень як норма.



## Мова:

Спілкування без ярликів та токсичних жартів.



## Простір:

Фізична та інформаційна доступність для всіх.



## Дія:

Співпереживання, що трансформується у реальні проекти.

**Синтез:** Безбар'єрність — це комплексний механізм. Якщо випадає хоча б одна деталь (наприклад, простір доступний, але мова токсична), система перестає працювати.

# Тест на професіаналізм і людяність

Якщо ви зможете побудувати команду, де кожен  
почувається цінним, ви зможете змінити світ.



**Лідерство — це не про владу НАД людьми.  
Це про силу бути ПОРУЧ із людьми.**